

บทที่ ๕

ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับประชากร

การศึกษาสภาพความต้องการและทัศนคติของคณงานของงานสังคมสงเคราะห์นั้น ควรทราบลักษณะภูมิหลังของผู้ใช้แรงงานที่เกี่ยวข้อง เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ภูมิลำเนาเดิม การศึกษา รายได้ ความเพียงพอของรายได้ต่อการครองชีพ พื้นภูมิหลังในการทำงาน เช่น เคยเปลี่ยนงานมากี่ครั้ง ใครฝากเข้าทำงาน เคยฝึกอาชีพอะไร มาก่อนหรือไม่ การพักอาศัย ความรู้สึกพอใจหรือไม่ต่อสภาพการทำงานในโรงงาน เป็นต้น รวมทั้งความรู้ในเรื่องการวางแผนครอบครัวของหมู่คณงานในประเภทอุตสาหกรรม สิ่งทอและประกอบรถยนต์ ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์ถึงความรู้ ทัศนคติและความต้องการของคณงานต่อสวัสดิการอุตสาหกรรมและงานบริการสังคมสงเคราะห์ทั่วไป

ตาราง ก

จำนวนประชากรและตัวอย่างคณงานที่สุ่มมา

	สิ่งทอ						ประกอบรถยนต์					
	ขนาดใหญ่		ขนาดกลาง		ขนาดเล็ก		ขนาดใหญ่		ขนาดกลาง		ขนาดเล็ก	
	จำนวน คณงาน	%	จำนวน คณงาน	%	จำนวน คณงาน	%	จำนวน คณงาน	%	จำนวน คณงาน	%	จำนวน คณงาน	%
ประชากร	๑๓๒๒	๑๐๐	๖๕๓	๑๐๐	๓๗๖	๑๐๐	๑๒๓๘	๑๐๐	๕๘๗	๑๐๐	๒๘๘	๑๐๐
ตัวอย่าง	๗๐	๕.๓	๕๐	๗.๖	๓๐	๗.๘	๗๐	๕.๗	๕๐	๘.๑	๓๐	๑๐.๕

จำนวนประชากรที่แสดงในตารางข้างต้น เป็นค่าเฉลี่ยที่หาจากจำนวนโรงงาน
อุตสาหกรรมสิ่งทอและอุตสาหกรรมประกอบรถยนต์ผลิตอะไหล่รถยนต์ทั้งหมดในเขตอำเภอ
พระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

ตารางที่ ๑

จำนวนคนงานแยกตามเพศ

เพศ	สิ่งทอ			รวม	ประกอบและผลิตชิ้นส่วนรถยนต์			รวม	รวม ยอด
	ขนาดใหญ่ %	ขนาด กลาง %	ขนาดเล็ก %		ขนาดใหญ่ %	ขนาด กลาง %	ขนาดเล็ก %		
ชาย	๑๘.๕	๓๐.๐	๑๖.๖	๒๒.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๖๑.๐
หญิง	๘๑.๕	๗๐.๐	๘๓.๓	๗๘.๐๐	—	—	—	—	๓๙.๐
รวม	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์คนงาน ทั้งที่เป็นคนงานในอุตสาหกรรมสิ่งทอกับคนงานใน
อุตสาหกรรมประกอบรถยนต์และผลิตชิ้นส่วนรถยนต์ โดยเลือกสัมภาษณ์แบบสุ่มตัวอย่าง
ได้จำนวนตัวอย่างทั้งหมด ๓๐๐ ราย แยกเป็นอุตสาหกรรมประเภทละ ๑๕๐ ราย ใน
อุตสาหกรรมสิ่งทอจำนวน ๑๕๐ ราย มีเพศชายเพียง ๓๓ ราย หรือร้อยละ ๒๒.๐
ส่วนมากจะเป็นเพศหญิงซึ่งมีถึง ๑๑๗ ราย คิดเป็นร้อยละ ๗๘.๐

คนงานส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคกลางนี้เอง ในอุตสาหกรรมสิ่งทอจะมี
 ครั้งหนึ่ง (ร้อยละ ๕๑.๓) ส่วนอุตสาหกรรมประกอบรถยนต์และผลิตภัณฑ์ชิ้นส่วนรถยนต์จะมี
 มากกว่า ๓ ใน ๔ (ร้อยละ ๗๕.๓) รองลงมาก็เป็นคนงานที่มาจากทางภาคตะวันออกเฉียง
 เหนือ ซึ่งมีร้อยละ ๓๑.๓ และร้อยละ ๒๓.๓ ส่วนภาคเหนือและภาคใต้มีน้อยมาก

สาเหตุที่คนงานส่วนใหญ่มาจากภาคกลางนี้เอง ก็อาจเป็นเพราะที่ทำงานอยู่
 ใกล้เคียงกับที่อาศัยของคน หรือโรงงานที่เพิ่งมาตั้งใหม่ใกล้กับบ้านของคน จะเห็นได้
 จากคนงานทั้งอุตสาหกรรมสิ่งทอและประกอบรถยนต์จะมีบ้านพักรอบ ๆ บริเวณโรงงาน
 เสียส่วนใหญ่ ส่วนคนงานที่มาจากภาคอีสานนั้น เป็นเพราะการทำมาหากินด้าน
 เกษตรกรรมนั้นลำบากมาก สืบเนื่องมาจากความแห้งแล้งของภูมิภาคนี้ประการหนึ่ง
 อีกประการหนึ่ง อุตสาหกรรมประเภทต่าง ๆ ไม่นิยมไปลงทุนในภูมิภาคนี้ แม้ว่าอัตรา
 ค่าแรงงานจะต่ำ แต่เมื่อเทียบความสะดวกในการติดต่อขนถ่ายสินค้าแล้ว ยังมีข้อเสีย
 เปรียบอีกมาก ฉะนั้น นักลงทุนด้านอุตสาหกรรมการผลิตสิ่งทอ และประกอบรถยนต์
 จึงนิยมมาตั้งมั่นบริเวณริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา เขตอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

เป็นที่น่าสังเกตว่า คนงานของอุตสาหกรรมประกอบรถยนต์มีภูมิลำเนาเดิมอยู่
 ที่ภาคกลางนี้เอง เหตุผลก็อาจเป็นเพราะการศึกษาของภาคกลางโดยเฉพาะในเขต
 เมืองหลวงเปิดโอกาสให้เข้ารับการศึกษาและฝึกทักษะอาชีพได้มากกว่าภาคอื่น ๆ จึง
 ทำให้อุตสาหกรรมประกอบรถยนต์ผลิตอะไหล่รถยนต์ที่ต้องการคนงานมีทักษะและความรู้
 ในการทำงานได้ บุคคลที่อยู่ในภาคกลางมากกว่าภาคอื่น ๆ ซึ่งมีถึงร้อยละ ๗๕.๓
 ซึ่งต่างกับอุตสาหกรรมสิ่งทอที่ไม่จำเป็นต้องหาคนงานที่มีทักษะการทำงานเฉพาะด้านมากนัก
 ฉะนั้น คนงานจึงมาจากภาคต่าง ๆ กระจุกกระจายไปตามส่วน แต่ก็มีร้อยละ ๕๑.๓
 ที่มาจากภาคกลาง ส่วนภาคตะวันออกเฉียงเหนือจะมีมาก รองลงมาคือร้อยละ
 ๓๑.๓ และจากภาคเหนือร้อยละ ๒๓.๖ ส่วนภาคใต้มีเพียงร้อยละ ๔.๖ เท่านั้น

ข้อมูลในตารางที่ ๔ ก็สอดคล้องกับแบบแผนการย้ายถิ่นของสำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรีก็คือ ผู้คนในภาคกลางจะมีการย้ายถิ่นมาก และในภาคกลางก็มีจำนวนจังหวัดมากด้วย และเมื่อเปรียบเทียบจำนวนผู้คนที่อพยพย้ายถิ่นในช่วงปี ๒๕๑๖ - ๒๕๑๘ เข้ามาทำงานในเขตกรุงเทพมหานครแล้ว ปรากฏว่าภาคตะวันออกเฉียงเหนือจะมีผู้คนที่อพยพย้ายถิ่นเข้ามามากกว่าภาคเหนือและภาคใต้เป็นอันมาก (ดูตารางที่ ๔.๑)

ตารางที่ ๔.๑

จำนวนผู้ย้ายถิ่น จำแนกตามภาคที่อาศัยก่อนย้ายถิ่น ๒๕๑๖ - ๒๕๑๘

ภาคที่อาศัยก่อนย้ายถิ่น	เทศบาล	สุขาภิบาล	หมู่บ้าน	รวม
เหนือ	๓, ๒๘๑	๕๒๔	๓, ๕๖๗	๗, ๓๗๒
ตะวันออกเฉียงเหนือ	๕, ๔๒๓	๑, ๕๖๘	๑๘, ๐๐๐	๒๔, ๘๙๑
กลาง	๘, ๑๒๒	๖, ๒๒๔	๑๒, ๒๒๔	๒๖, ๕๗๐
ใต้	๒, ๕๗๕	๒, ๒๐๒	๑, ๘๕๘	๖, ๖๓๕

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรีก

หมายเหตุ   ภาคใต้ : กระบี่ ชุมพร ตรัง นครศรีธรรมราช นราธิวาส ปัตตานี
 พังงา ภูเก็ต ยะลา ระนอง สงขลา สตูล สุราษฎร์ธานี
 พัทลุง

ภาคเหนือ : ไค้แก้งหวัก กำแพงเพชร เชียงราย เชียงใหม่
 ตาก นครสวรรค์ น่าน พิจิตร พิษณุโลก เพชรบูรณ์
 แพร่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง ลำพูน สุโขทัย อุตรดิตถ์
 อุทัยธานี

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ : กาฬสินธุ์ ขอนแก่น ชัยภูมิ นครราชสีมา
 มหาสารคาม ร้อยเอ็ด เลย สุรินทร์ อุบลราชธานี
 นครพนม หนองคาย บุกีรัมย์ ศรีสะเกษ สกลนคร
 อุบลราชธานี ยะโสธร

ภาคกลาง : กาญจนบุรี จันทบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ตราก
 นครนายก นครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี ประจวบคีรีขันธ์
 อัญญา เพชรบุรี ระยอง ราชบุรี ลพบุรี สระบุรี
 สิงห์บุรี สุพรรณบุรี อ่างทอง ฉะเชิงเทรา สมุทรสาคร
 สมุทรสงคราม สมุทรปราการ กรุงเทพมหานคร

ตารางที่ ๕

ระดับการศึกษาของผู้ใช้แรงงาน

ระดับการศึกษา	สิ่งทอ			รวม	ประกอบรถยนต์			รวม	รวมยอด
	ขนาดใหญ่ %	ขนาดกลาง %	ขนาดเล็ก %		ขนาดใหญ่ %	ขนาดกลาง %	ขนาดเล็ก %		
อ่านไม่ออก	—	—	—	—	—	—	—	—	—
อ่านออกเขียนได้	—	—	—	—	—	—	—	—	—
ป.๑-ป.๔	๗๔.๒	๗๖.๐	๘๐.๐	๗๖.๐	๑๗.๑	๔๒.๐	๔๐.๐	๓๐.๐	๕๓.๐
ป.๕-ป.๗	๑๔.๒	๑๘.๐	๑๐.๐	๑๓.๓	๒๒.๘	๑๖.๐	๖.๖	๑๗.๓	๑๕.๓
มศ.๑-มศ.๓	๑๐.๐	๑๐.๐	๖.๖	๘.๓	๔๐.๐	๒๖.๐	๓๖.๖	๓๘.๖	๒๒.๓
มศ.๔-มศ.๖	๑.๔	—	—	๐.๖	๑๒.๘	๑๐.๐	๑๖.๖	๑๒.๖	๖.๓
อื่น ๆ	—	—	๓.๓	๐.๖	๗.๑	๖.๐	—	๕.๓	๓.๐
รวม	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐

คนงานส่วนใหญ่ในอุตสาหกรรมสิ่งทอเป็นผู้ที่มีความรู้ระดับประถมศึกษาตอนต้นถึง ๓ ใน ๔ (ร้อยละ ๗๖.๐) ขณะที่คนงานในอุตสาหกรรมประกอบรถยนต์ส่วนมากเป็นผู้ที่มีความรู้ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งมีถึงร้อยละ ๓๘.๖ เมื่อเทียบกับคนงานประกอบรถยนต์ในระดั้ความรู้อะประถมศึกษาตอนต้นแล้ว จะมีเพียง ร้อยละ ๓๐.๐ ซึ่งน้อยกว่า

ผู้ใช้แรงงานส่วนใหญ่ของอุตสาหกรรมทั้ง ๒ ประเภทมีรายได้ต่ำ กล่าวคือ มีรายได้ระหว่าง ๙๕๐ - ๑๒๕๐ บาทต่อเดือนเป็นจำนวนร้อยละ ๒๑.๖ แยกเป็น อุตสาหกรรมสิ่งทอ ซึ่งมีแนวโน้มกำลังทรุดตัวลง ร้อยละ ๘๐.๐ และอุตสาหกรรมประกอบรถยนต์ผลิตชิ้นส่วนรถยนต์ซึ่งมีแนวโน้มเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว มีเพียงร้อยละ ๔๓.๓

ส่วนคนงานมีรายได้ระหว่าง ๑๒๕๑ - ๑๙๕๐ บาทต่อเดือน มีจำนวนรวมทั้งหมด ร้อยละ ๒๑.๓ โดยที่คนงานอุตสาหกรรมที่กำลังก้าวหน้าจะมีรายได้ระดับนี้ มากกว่าคนงาน อุตสาหกรรมที่กำลังทรุดตัวลงอยู่ร้อยละ ๑๐.๖ (๒๒.๖ - ๑๖.๐) นอกจากนี้คนงานประกอบรถยนต์และผลิตอุปกรณ์รถยนต์ยังมีรายได้ตั้งแต่ ๑๙๕๑ บาทต่อเดือนขึ้นไปมากกว่าคนงาน โรงงานทอผ้าอยู่ถึงร้อยละ ๒๖ (๓๐.๐-๔.๐)

โดยส่วนรวมแล้ว คนงานในอุตสาหกรรมประกอบรถยนต์ผลิตอะไหล่รถยนต์จะมีรายได้สูงกว่าคนงานอุตสาหกรรมสิ่งทออยู่มาก

หมายเหตุ : รายได้ของคนงานอุตสาหกรรมสิ่งทอนายจ้างคิดเป็นรายวันได้ แต่เป็นการลำบากที่จะนำไปวิเคราะห์กับข้อมูลอื่น ๆ ผู้วิจัยจึงได้ขุดเอารายได้ที่คิดเป็นวันมาเป็น รายได้ต่อเดือน ทั้งนี้ได้คำนึงถึงเงื่อนไขต่าง ๆ โดยเฉพาะเงื่อนไขในเรื่องเวลาการทำงานที่จะได้รับค่าตอบแทนจริง ๆ

ตารางที่ ๗
รายได้พิเศษของผู้ใช้แรงงาน

รายได้พิเศษ	สิ่งทอ			รวม	ประกอบรถยนต์			รวม	รวมยอด
	ขนาด ใหญ่ %	ขนาด กลาง %	ขนาด เล็ก %		ขนาด ใหญ่ %	ขนาด กลาง %	ขนาด เล็ก %		
มี	๒๐.๐	๓๐.๐	๑๓.๓	๑๒.๐	๓๗.๑	๕๖.๐	๓๓.๓	๓๘.๓	๓๐.๖
ไม่มี	๘๐.๐	๗๐.๐	๘๖.๖	๘๘.๐	๖๒.๘	๔๔.๐	๖๖.๗	๖๑.๖	๖๙.๓
รวม	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐

ผู้ใช้แรงงานในอุตสาหกรรมสิ่งทอส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ไม่มีรายได้พิเศษ ซึ่งมีถึงร้อยละ ๘๘.๐ และที่มีรายได้พิเศษก็มีเพียงร้อยละ ๑๒.๐ เช่นเดียวกับกลุ่มผู้ใช้แรงงานในอุตสาหกรรมประกอบรถยนต์และผลิตอะไหล่รถยนต์ ซึ่งเป็นผู้ที่มีรายได้พิเศษเพียงร้อยละ ๓๗.๑ และเป็นผู้ที่ขาดรายได้พิเศษเสีย ๖๒.๘ โดยทั่วไปแล้ว คนงานในอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ยังต้องพึ่งรายได้ประจำเป็นหลัก ส่วนจะหารายได้พิเศษจากโรงงานทำเป็นค่าล่วงเวลาจะมีน้อย

ตารางที่ ๘

ความเพียงพอของรายได้ต่อการครองชีพ

ความเพียงพอ ของรายได้	สิ่งทอ			รวม	ประกอบรถยนต์			รวม	รวมยอด
	ขนาดใหญ่ %	ขนาด กลาง %	ขนาดเล็ก %		ขนาดใหญ่ %	ขนาด กลาง %	ขนาดเล็ก %		
อยู่อย่างสุขสบาย	๔.๒	๒.๐	๓.๓	๓.๓	๒.๘	๑๒.๐	—	๕.๓	๔.๓
พอกินพอใช้	๕๗.๑	๖๘.๐	๕๖.๖	๖๐.๖	๕๗.๑	๕๔.๐	๕๓.๓	๕๕.๓	๕๘.๐
ไม่เพียงพอ	๓๘.๕	๓๐.๐	๔๐.๐	๓๖.๐	๔๐.๐	๓๔.๐	๔๖.๖	๓๘.๓	๓๗.๖
รวม	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐

ผู้ใช้แรงงานส่วนมากตอบว่าระดับรายได้ที่ได้รับนั้นมีพอกินพอใช้ไปเกือบ ๆ ซึ่ง
อุตสาหกรรมสิ่งทอมีถึงร้อยละ ๖๐.๖ และอุตสาหกรรมประกอบรถยนต์ผลิตส่วนประกอบรถยนต์
มีร้อยละ ๕๕.๓ รองลงมาจะเป็นคนงานที่มีรายได้ไม่สมดุลงบกับรายจ่าย กล่าวคือมี ร้อยละ
๓๖.๐ และร้อยละ ๓๘.๓ ตามลำดับ ส่วนผู้ที่คิดว่าจะอยู่กันอย่างสุขสบาย จะมีจำนวน
เปอร์เซ็นต์น้อยมาก

โดยทั่วไปแล้ว คนงานทั้งสองประเภทอุตสาหกรรมจะตกอยู่ในเรื่องการครองชีพ
ใกล้เคียงกันมาก ทั้งในระดับรายได้ที่อยู่อย่างสุขสบาย พอกินพอใช้ และรายได้ที่ไม่
เพียงพอกับรายจ่าย

ตารางที่ ๕

ความสัมพันธ์ระหว่างฐานะความเป็นอยู่กับรายได้พิเศษ

ฐานะการเงิน	สิ่งทอ		ประกอบรถยนต์	
	รายได้พิเศษ		รายได้พิเศษ	
	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี
อยู่อย่างสุขสบาย	—	๕.๒	๑.๖	๗.๖
พอกินพอใช้	๗๕.๗	๕๖.๔	๕๗.๖	๕๓.๘
ไม่เพียงพอ	๒๔.๒	๓๘.๓	๔๐.๖	๓๘.๕
รวม	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐

จะเห็นว่าการมีรายได้พิเศษของคนงานทั้ง ๒ ประเภทอุตสาหกรรมก็ยังไม่ช่วยให้คนงานมีฐานะความเป็นอยู่อย่างสุขสบาย การมีรายได้พิเศษของคนงานส่วนมากก็ช่วยให้ได้เพียงให้คนงานมีพอกินพอใช้ จึงปรากฏในอุตสาหกรรมสิ่งทอมีร้อยละ ๗๕.๗ และอุตสาหกรรมประกอบรถยนต์ร้อยละ ๕๗.๖ ถึงแม้คนงานจะมีรายได้พิเศษ แต่ก็ยังคงอยู่ในฐานะไม่เพียงพอต่อการครองชีพ ซึ่งมีร้อยละ ๒๔.๒ และร้อยละ ๔๐.๖ ในอุตสาหกรรมสิ่งทอและประกอบรถยนต์ตามลำดับ เหตุที่การมีรายได้พิเศษ มิได้ช่วยให้คนงานมีฐานะอยู่อย่างสุขสบายก็เพราะ รายได้พิเศษที่คนงานได้นั้นไม่แน่นอนประการหนึ่ง และถึงมีก็ได้รับไม่มาก

สำหรับคนงานที่ไม่มีรายได้พิเศษ ร้อยละ ๕๖.๔ ในอุตสาหกรรมสิ่งทอ และร้อยละ ๕๓.๘ ในอุตสาหกรรมประกอบรถยนต์อยู่ในฐานะพอกินพอใช้ และสำหรับคนงานที่ขาดรายได้พิเศษ จึงทำให้ฐานะการครองชีพไม่เพียงพอนั้นมีถึงร้อยละ ๓๘.๓ และ

ร้อยละ ๓๘.๔ ในอุตสาหกรรมสิ่งทอ และประกอบรถยนต์ตามลำดับ จะมีคนงานที่ไม่มีรายได้อื่นพิเศษ แต่ก็มีฐานะความเป็นอยู่อย่างสุขสบายเพียงร้อยละ ๔.๒ ของอุตสาหกรรมสิ่งทอ และร้อยละ ๗.๖ ของอุตสาหกรรมประกอบรถยนต์เท่านั้น

ตารางที่ ๑๐

จำนวนผู้ที่เคยประกอบอาชีพอื่นมาก่อน

เคยทำอาชีพอื่นมาก่อนหรือไม่	สิ่งทอ			รวม	ประกอบรถยนต์			รวม	รวมยก
	ขนาดใหญ่	ขนาดกลาง	ขนาดเล็ก		ขนาดใหญ่	ขนาดกลาง	ขนาดเล็ก		
	%	%	%		%	%	%		
เคย	๕๒.๘	๖๖.๐	๕๖.๖	๕๘.๐	๔๕.๗	๖๖.๐	๖๖.๖	๕๖.๖	๕๗.๓
ไม่เคย	๔๗.๑	๓๔.๐	๔๓.๓	๔๒.๐	๕๔.๒	๓๔.๐	๓๓.๓	๔๓.๓	๔๒.๖
รวม	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐

ผู้ใช้แรงงานทั้งอุตสาหกรรมสิ่งทอและประกอบรถยนต์และผลิตอะไหล่รถยนต์เป็นบุคคลที่เคยมีอาชีพมาก่อน โดยมีจำนวนใกล้เคียงกัน กล่าวคือ มีร้อยละ ๕๘.๐ และ ๕๖.๖ ตามลำดับ และที่ไม่เคยมีอาชีพมาก่อนก็เช่นกัน มีร้อยละ ๔๒.๐ และร้อยละ ๔๓.๓ ตามลำดับ

เป็นที่น่าสังเกตว่าคนงานที่ทำงานในอุตสาหกรรมสิ่งทอและอุตสาหกรรมประกอบรถยนต์จะเป็นบุคคลที่เคยมีอาชีพมาก่อนมากกว่าพวกที่ไม่เคยมีอาชีพมาก่อนที่จะเข้าทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมของตนเพียงเล็กน้อย

ตารางที่ ๑๒

จำนวนครั้งในการเปลี่ยนงานของผู้ใช้แรงงาน

จำนวนครั้งที่ เปลี่ยนงาน	สิ่งทอ			รวม	ประกอบรถยนต์			รวม	รวมยอด
	ขนาด ใหญ่ %	ขนาด กลาง %	ขนาด เล็ก %		ขนาด ใหญ่ %	ขนาด กลาง %	ขนาด เล็ก %		
๑ - ๒ ครั้ง	๕๑.๔	๕๖.๐	๕๐.๐	๕๒.๖	๒๘.๕	๔๖.๐	๕๐.๐	๓๘.๖	๔๕.๖
๓ - ๔ ครั้ง	๑.๔	-	๖.๖	๒.๐	๑๑.๔	๑๖.๐	๑๐.๐	๑๒.๖	๗.๓
๕ - ๖ ครั้ง	-	-	-	-	-	-	๖.๖	๑.๓	๐.๖
๖ ครั้งขึ้นไป	๔๗.๑	๔๔.๐	๔๓.๓	๔๕.๓	๕๕.๗	๓๖.๐	๓๓.๓	๔๔.๖	๔๕.๐
รวม	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐

เกือบครึ่งต่อครึ่งของจำนวนคนงานที่ไม่เคยเปลี่ยนอาชีพมาก่อนเลย ผู้ใช้แรงงาน
ในอุตสาหกรรมสิ่งทอจะมีผู้เปลี่ยนอาชีพมาแล้วถึง ๑ - ๒ ครั้งอยู่ถึงร้อยละ ๕๒.๖ ซึ่งมากกว่า
ผู้ใช้แรงงานในอุตสาหกรรมประกอบรถยนต์ และผลิตชิ้นส่วนรถยนต์เพียงเล็กน้อย ในจำนวน
ผู้ที่เคยเปลี่ยนอาชีพมาก่อนที่จะเข้าทำงานอยู่ขณะนี้ ก็เป็นการเปลี่ยนอาชีพเพียงครั้งหนึ่งหรือ
สองครั้งเสียส่วนมาก การเปลี่ยนอาชีพตั้งแต่ ๓ ครั้งขึ้นไปมีน้อยมาก

ตารางที่ ๑๔

การพักอาศัยของผู้ใช้แรงงาน

ที่พักอาศัย อยู่ในปัจจุบัน	สิ่งทอ			รวม	ประกอบรถยนต์			รวม	รวมยอด
	ขนาด ใหญ่ %	ขนาด กลาง %	ขนาด เล็ก %		ขนาด ใหญ่ %	ขนาด กลาง %	ขนาด เล็ก %		
ครอบครัวของ ตนเอง	๓๑.๘	๘๘.๐	๓๐.๐	๓๕.๓	๘๘.๕	๖๘.๐	๓๖.๖	๕๑.๓	๕๕.๓
ญาติพี่น้อง เพื่อน	๕.๗	๒๒.๐	๑๓.๓	๑๒.๖	๕๐.๐	๒๒.๐	๒๖.๖	๓๑.๓	๒๒.๐
หอพักของ โรงงาน	๘.๒	๘.๐	๓.๓	๘.๐	๘.๕	๖.๐	๓.๓	๖.๖	๕.๓
หอพักที่ไม่ใช่ ของโรงงาน อื่น ๆ	๕๕.๗	๓๐.๐	๕๓.๓	๔๖.๖	๑.๘	—	๒๖.๖	๖.๐	๒๖.๓
	๑.๘	—	—	๐.๖	๑.๘	๒.๐	๓.๓	๒.๐	๑.๓
	๑.๘	—	—	๐.๖	—	๖.๐	๓.๓	๒.๖	๑.๖
รวม	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐

คนงานในอุตสาหกรรมสิ่งทอส่วนใหญ่จะพักอาศัยในหอพักของโรงงาน ซึ่งมีถึงร้อยละ ๘๖.๖ ตรงกันข้ามกับคนงานในอุตสาหกรรมประกอบรถยนต์ ซึ่งมีเพียงร้อยละ ๖.๐ ซึ่งคนงานอุตสาหกรรมประกอบรถยนต์ส่วนใหญ่แล้วจะพักอาศัยอยู่กับครอบครัวของตนเองมากกว่า มีร้อยละ ๕๑.๓ ส่วนคนงานอุตสาหกรรมสิ่งทอที่พักอยู่กับครอบครัวของตนเองมีมากเป็นอันดับรองลงมา เหตุที่คนงานสิ่งทอพักอาศัยในหอพักมากเพราะเนื่องจากเป็นโสดเสียส่วนมากประการหนึ่ง อีกประการหนึ่งเพื่อความสะดวกในการสับเปลี่ยนเวลาเข้าทำงานของคนงาน และประการสุดท้ายถือเป็นสวัสดิการอันหนึ่งซึ่งนายจ้างโรงงานสิ่งทอมักจะจัดให้กับคนงานของตน

ตารางที่ ๑๕

บุคคลที่คองงานหันไปพึ่งพาอาศัยในยามทุกระอน

บุคคลที่ไปพึ่ง พาอาศัย	สิ่งทอ			รวม	ประกอบรถยนต์			รวม	รวมยก
	ขนาด ใหญ่ %	ขนาด กลาง %	ขนาด เล็ก %		ขนาด ใหญ่ %	ขนาด กลาง %	ขนาด เล็ก %		
ญาติพี่น้อง	๑๖.๖	๓๘.๘	๑๘.๑	๒๓.๐	๓๒.๑	๒๖.๓	๓๕.๓	๓๑.๑	๒๓.๘
เพื่อน	๔๐.๐	๑๕.๓	๓๖.๓	๓๐.๓	๔๒.๘	๒๖.๓	๒๘.๕	๓๘.๘	๓๒.๓
นายจ้าง	—	—	๕.๐	๑.๕	๑๐.๓	๑๕.๓	๒๑.๘	๑๕.๓	๘.๘
อื่น ๆ	๔๓.๓	๔๖.๑	๓๖.๓	๔๔.๒	๑๔.๒	๓๑.๕	๑๘.๒	๑๕.๖	๓๐.๕
รวม	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐

คองงานที่มีรายไ้ระดับพอกินพอใช้ไปเคื้อน ๆ หรือไปวัน ๆ เฉพาะอย่างยั้ง
คองงานที่มีรายไ้ไ้ไม่เพียงพอกับรายจ่ายนั้น ส่วนมากแล้วมักจะหันไปพึ่งเพื่อนฝูง ซึ่งมี
ร้อยละ ๓๐.๓ และ ๓๘.๘ ในอุตสาหกรรมสิ่งทอและประกอบรถยนต์ผลิตชิ้นส่วนรถยนต์
ตามลำดับ บุคคลที่คองงานหันหน้าเข้าหาในยามขาดแคลนเงินทองรองลงมาก็คือญาติพี่น้อง
ของคองงาน ซึ่งปรากฏว่ามีร้อยละ ๒๓.๐ และร้อยละ ๓๑.๑ ส่วนนายจ้างจะยื่นมาช่วย
เหลือใน เรื่องการให้เงินกู้แก่คองงานนั้นมีเปอร์เซนต์น้อยมาก มีไม่น้อยเหมือนกันที่คองงาน
ยามขาดแคลนเงินทองต้องหันหน้าขอยืมเงินจากหัวหน้างานของคองงาน นายทุนเงินกู้ รวมทั้ง
เพื่อนบ้านในระแวกบ้านเดียวกัน ซึ่งดูจากค่าคองในประเภทอื่น ๆ ถึงร้อยละ ๔๔.๒
สำหรับอุตสาหกรรมสิ่งทอและร้อยละ ๑๕.๖ สำหรับอุตสาหกรรมประกอบรถยนต์และ
ผลิตอะไหล่รถยนต์

ตารางที่ ๑๖

ความรู้สึกของคนงานที่มีต่อสภาพการทำงานในโรงงาน

ความรู้สึกต่อ สภาพการทำงาน ในโรงงาน	สิ่งทอ			รวม	ประกอบรถยนต์			รวม	รวมยอด
	ขนาด ใหญ่ %	ขนาด กลาง %	ขนาด เล็ก %		ขนาด ใหญ่ %	ขนาด กลาง %	ขนาด เล็ก %		
พอใจ	๖๗.๑	๗๔.๐	๘๓.๓	๗๒.๖	๗๑.๔	๘๖.๐	๘๐.๐	๗๕.๐	๘๐.๗
ไม่พอใจ	๓๒.๙	๒๖.๐	๑๖.๖	๒๗.๓	๒๘.๕	๑๔.๐	๒๐.๐	๒๕.๐	๑๙.๓
รวม	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐

คนงานส่วนใหญ่มีความพอใจกับสภาพการทำงานของตนภายในโรงงาน กล่าวคือ
ในอุตสาหกรรมสิ่งทอมีร้อยละ ๗๒.๖ ขณะที่อุตสาหกรรมประกอบรถยนต์มีถึงร้อยละ
๗๕.๐ ส่วนคนงานที่รู้สึกไม่พอใจต่อสภาพการทำงานในโรงงานจะมีร้อยละ ๒๗.๓
และร้อยละ ๒๕.๐ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๗
สิ่งที่คนงานไม่พอใจ

สิ่งที่ไม่พอใจ	สิ่งทอ			รวม	ประกอบรถยนต์			รวม	รวมยอด
	ขนาด ใหญ่ %	ขนาด กลาง %	ขนาด เล็ก %		ขนาด ใหญ่ %	ขนาด กลาง %	ขนาด เล็ก %		
ระบบถ่ายเท อากาศ	๒๕.๘	๗.๑	๔๐.๐	๒๑.๗	๑๓.๐	๖๖.๖	๕๕.๕	๓๑.๕	๒๖.๑
สวัสดิการไม่ ดี	๑๑.๑	๒๘.๕	๒๐.๐	๑๗.๓	๘.๗	—	—	๕.๒	๑๑.๘
ระบบการ ทำงานไม่ ดี	๑๑.๑	๒๘.๕	๒๐.๐	๑๗.๓	๑๗.๓	๑๖.๖	๓๓.๓	๒๑.๐	๑๘.๐
ไม่พอใจ เพื่อน ร่วมงาน	—	๗.๑	—	๒.๑	—	๑๖.๖	—	๒.๖	๒.๓
ไม่พอใจ การบริหาร งาน	๑๘.๕	๑๘.๘	๒๐.๐	๑๗.๓	๒๖.๐	—	—	๑๕.๗	๑๖.๖
ไม่พอใจ ระเบียบ ข้อบังคับ	๓.๗	๑๘.๒	—	๖.๕	๘.๗	—	—	๕.๒	๕.๘
อื่น ๆ	๒๒.๒	—	—	๑๓.๐	๒๖.๐	—	—	๑๕.๗	๑๘.๒
ไม่ทราบ	๗.๘	—	—	๘.๓	—	—	๑๑.๑	๒.๖	๓.๕
รวม	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐

ในจำนวนคนงานที่มีความไม่พอใจกับสภาพการทำงานภายในโรงงานนั้น มีเกือบร้อยละ ๒๐ เป็นความไม่พอใจในเรื่องระบบถ่ายเทอากาศและฝุ่นละอองมากที่สุด ซึ่งมีถึงร้อยละ ๒๖.๑ รองลงมา เป็นเรื่องของความไม่พอใจในระบบการทำงานถึงร้อยละ

๑๔.๐ ไม่พอใจในเรื่องการบริหารงานของฝ่ายนายจ้างร้อยละ ๑๖.๖ ขณะเดียวกัน เป็นเรื่องของความไม่พอใจในสวัสดิการที่จัดให้ ร้อยละ ๑๑.๘ นอกนั้นเป็นความ ไม่พอใจในเรื่องระเบียบข้อบังคับและเรื่องอื่น ๆ อีกร้อยละ ๒๐.๒

หมายเหตุ : คำถามข้อมีคำตอบได้มากกว่าหนึ่งคำตอบ

ตารางที่ ๑๘

ความรู้เกี่ยวกับการวางแผนครอบครัวของผู้ใช้แรงงาน

ความรู้เกี่ยวกับการวางแผนครอบครัว	สิ่งทอ			รวม	ประกอบรถยนต์			รวม	รวมยอด
	ขนาดใหญ่ %	ขนาดกลาง %	ขนาดเล็ก %		ขนาดใหญ่ %	ขนาดกลาง %	ขนาดเล็ก %		
มี	๔๑.๔	๔๐.๐	๓๖.๖	๔๐.๐	๓๒.๘	๖๒.๐	๕๓.๓	๖๔.๖	๕๒.๓
ไม่มี	๕๘.๕	๖๐.๐	๖๓.๓	๖๐.๐	๖๗.๑	๓๘.๐	๔๖.๖	๓๕.๓	๔๗.๖
รวม	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐

ปรากฏว่า คนงานอุตสาหกรรมประกอบรถยนต์และผลิตภัณฑ์ชิ้นส่วนรถยนต์จะมีจำนวน คนงานที่มีความรู้ในเรื่องการวางแผนครอบครัวมากกว่าคนงานในอุตสาหกรรมสิ่งทอ กล่าวคือ คนงานอุตสาหกรรมประกอบรถยนต์และผลิตภัณฑ์ชิ้นส่วนรถยนต์จะมีจำนวนร้อยละ ๖๔.๖ ขณะที่คนงานอุตสาหกรรมสิ่งทอมีความรู้ทางค่านนี้เพียงร้อยละ ๔๐.๐

ในจำนวนคนงานในอุตสาหกรรมทั้ง ๒ ประเภท ที่คุมกำเนิดอยู่นั้นมีถึงร้อยละ ๕๐ ที่ได้รับบริการต้านคุมกำเนิดจากโรงพยาบาลรัฐบาล รองลงมา เป็นศูนย์บริการวางแผนครอบครัว ซึ่งมีผู้ไปรับบริการร้อยละ ๑๓.๒ มีคนงานจำนวนไม่น้อย (ร้อยละ ๒๒.๐) ซึ่งมีการคุมกำเนิดโดยมิได้ขอคำแนะนำจากสถานพยาบาลใด ๆ เลย ส่วนจำนวนคนงานที่ได้รับบริการต้านคุมกำเนิดจากคลินิกทั่วไปและคลินิกของโรงงานนั้นมีจำนวนน้อยมาก

สรุป

ผลการตีความในข้อมูล เกี่ยวกับประชากรของผู้ใช้แรงงานพบว่าในอุตสาหกรรมประกอบรถยนต์คนงานเป็นเพศชายทั้งหมด ส่วนอุตสาหกรรมสิ่งทอคนงานส่วนใหญ่ร้อยละ ๗๕.๐ เป็นเพศหญิง อายุคนงานทั้งประเภทอุตสาหกรรมส่วนใหญ่อยู่ในช่วง ๒๐ - ๒๕ ปี สถานภาพสมรสส่วนมากจะเป็นโสด และรองลงมาก็เป็นผู้ที่แต่งงานและยังอยู่กับคู่สมรส ภูมิลำเนาเดิมของคนงานส่วนมากอยู่ในภาคกลางนี้เอง ถัดมา เป็นผู้ที่อพยพมาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การศึกษาของคนงานสิ่งทอส่วนใหญ่จะมีการศึกษาเพียงระดับประถมศึกษาตอนต้น ซึ่งต่างกับคนงานอุตสาหกรรมประกอบรถยนต์ที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเสียส่วนใหญ่ ทั้งนี้ เป็นเพราะอุตสาหกรรมประกอบรถยนต์ต้องการผู้ที่มีฝีมือในคานเทคนิคเข้าทำงานมากกว่า

ในเรื่องรายได้ของคนงานทั้ง ๒ ประเภทอุตสาหกรรมส่วนใหญ่จะมีรายได้ค่าคืออยู่ระหว่าง ๗๕๐ - ๑๒๕๐ บาทต่อเดือน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในอุตสาหกรรมสิ่งทอจะมีคนงานที่มีรายได้ระดับนี้สูงถึงร้อยละ ๒๐.๐ และคนงานส่วนใหญ่ก็ขาดรายได้พิเศษและถึงมีก็เป็นรายได้ที่ไม่แน่นอนและได้มาเพียงเล็กน้อย ฐานะการเงินของคนงานประมาณครึ่งหนึ่งที่มีอยู่ในฐานะพอกินพอใช้ และมีราวเกือบร้อยละ ๔๐ ก็ตกอยู่ในฐานะไม่พอกินพอใช้ แม้จะมีรายได้พิเศษมาช่วยสนับสนุนก็ตามในคนงานประกอบรถยนต์และมีราวร้อยละ ๒๔ ในคนงานสิ่งทอ

เมื่อศึกษาพื้นฐานภูมิหลังในการทำงานของคนงาน พบว่าคนงานส่วนมากมีอาชีพ
เกษตรกรรม อุตสาหกรรมและบริการตามลำดับ การเปลี่ยนงานของคนงานส่วนใหญ่
จะมี ๑ ถึง ๒ ครั้ง เท่านั้น ส่วนการเข้าทำงานของคนงานนั้นส่วนมากเป็นการสมัคร
เข้ามาเอง ถึงแม้จะเป็นญาติพี่น้องช่วยฝากให้เข้ามา ส่วนกรมแรงงานและบริการจัดหา
งานของเอกชนมีบทบาทในค่านี้น้อยมาก ปัจจุบันคนงานส่วนใหญ่จะพักอยู่กับครอบครัว
ของตน รองมา เป็นผู้ที่พักอยู่ในหอพักซึ่งก็เป็นพวกคนงานหญิงในโรงงานทอผ้า เสียมากกว่า
ในเรื่องของความรู้สึกของคนงานต่อสภาพการทำงานในโรงงานของตนนั้น พบว่าคนงาน
ทั้ง ๒ ประเภทอุตสาหกรรมราวร้อยละ ๕๐.๐ พอใจต่อสภาพการทำงานของตน ส่วน
คนงานที่ไม่พอใจส่วนมากจะเป็นเรื่องของระบบการจ่ายเทอากาศไม่ดี รองมา เป็นระบบ
การทำงานและบริหารไม่ดี สวัสดิการไม่ดี ระเบียบข้อบังคับเข้มงวดเกินไปตามลำดับ

เกี่ยวกับความรู้ในการวางแผนครอบครัว คนงานอุตสาหกรรมสิ่งทอราว
ร้อยละ ๖๐.๐ จะไม่มีความรู้ในค่านี้นี้ ตรงกันข้ามกับคนงานประกอบรถยนต์กลับมี
จำนวนคนที่ทราบเรื่องการคุมกำเนิดมากกว่า คนงานสิ่งทอที่มีความรู้ทางค่านี้นั้นส่วนใหญ่
ได้ทราบมาจากแพทย์-พยาบาล ส่วนคนงานประกอบรถยนต์โดยมากรู้มาจากสื่อมวลชน
แหล่งที่คนงานสิ่งทอทราบเป็นอันดับรองลงมา นั่นคือสื่อมวลชนนั่นเอง เช่นเดียวกับแหล่ง
ที่คนงานประกอบรถยนต์ได้รับมา เป็นอันดับรองลงมาคือแพทย์และพยาบาล แสดงว่า
แหล่งที่ให้ความรู้ในเรื่องการวางแผนครอบครัวจะแพร่หลายมากที่สุดคือ แพทย์-พยาบาล
และสื่อมวลชน สำหรับนักสังคมสงเคราะห์ยังมีบทบาทในการเผยแพร่ความรู้ทางค่านี้น้อยมาก